

OSLOMET

TKD/EST

Universell utforming og kunstformidling

CRPD-lab –
HelseKunstMaxtrix - med
UiT.
Undervisningsopplegg
gjennomført på OsloMet i
Februar, April og Mai 2021

Siv Hofsvang

OSLO METROPOLITAN UNIVERSITY
STORBYUNIVERSITETET



Undervisningsopplegg for studenter fra studieretningene: Kunst i samfunnet, Mote og samfunn, Drama og teaterkommunikasjon, Kunst og formiding og Faglærere i kunst og håndverk, februar – mai 2021

08.30 - 9.15: Introduksjon: hva er universell utforming og hvorfor gjør vi det?

PAUSE

9.30-10.15 Gjennomgang av prosjektet
Universell utforming av
kunstformidlingen til OsloMet
kunstsamling og retningslinjer for
synstolkning av kunst

PAUSE

10.30-11.15 Arbeid i grupper.
Utprøving av beskrivelser. Gruppene
skriver tekst, og bytter med neste
gruppe.

11.00 - 11.15 Oppsummering

LUNSPAUSE

12.30 - 15.00 Selvstendig tekstarbeid
med veiledning

Universell utforming

Produkter, omgivelser, programmer og tjenester skal kunne brukes av så mange mennesker som mulig på en likeverdig måte.

Alle skal ha like muligheter til samfunnsdeltakelse.

Regler og lover skal motvirke diskriminering på grunnlag av nedsatt funksjonsevne.

7 prinsipper:

1. Like muligheter for bruk
2. Fleksibel bruk
3. Enkel og intuitiv bruk
4. Forståelig informasjon
5. Toleranse for feil
6. Lav fysisk anstrengelse
7. Størrelse og plass for tilgjengelighet og bruk

<https://film.oslomet.no/universell-utforming-7-prinsipper>

Maskinopplesing:

<https://slideplayer.no/slide/2173711/>

FNs bærekraftsmål



Universell utforming er også inkludert i flere av FNs bærekraftsmål. Mål nr 10 – mindre ulikhet – er tydelig, men også i andre mål som nr. 11 – bærekraftige byer og lokalsamfunn, og nr. 9 industri, innovasjon og infrastruktur – kommer det frem i den underliggende teksten at universell utforming er en viktig del av argumentasjonen for bærekraftsmålene.

Tilgjengelegheitserklæring for oslomet.no

Alle skal ha like muligheter til å bruke nettstedet vårt.

OsloMet

I verdiene for OsloMet er likeverd og forståelse viktig for å få til visjonen om mangfold i institusjonen, universell utforming er sentralt her.

Lærende

Vår kunnskap og våre erfaringer skal, i tett samspill med samfunns- og arbeidsliv, bidra til læring og fornyelse i våre utdanninger og til videreutvikling av institusjonen og den enkelte student og medarbeider.

Nyskapende

Nyskaping krever samhandling på tvers av fagdisipliner, yrker og aktører i samfunnet rundt oss. Vi skal være nysgjerrige og åpne i møte med samfunns-, arbeids- og næringsliv, og utvikle ny kunnskap som gir løsninger på morgendagens utfordringer.

Mangfoldige

Tilstedeværelsen i hovedstadsregionen gir oss gode muligheter til å forstå og høste fordelene av byens varierte befolkningssammensetning. Vi skal stimulere til likeverd og forståelse – i samfunnet generelt, og spesielt blant våre studenter og ansatte.

CRPD



CRPD står for "Convention on the Rights of Persons with Disabilities". Konvensjonen ble vedtatt av FNs generalforsamling i 2006 og trådte i kraft i 2008.

Konvensjonen skal bidra til å motvirke diskriminering på grunn av nedsett funksjonsevne. Den skal sikre respekt for de gjeldende sivile, politiske, økonomiske, sosiale og kulturelle rettighetene til mennesker med nedsett funksjonsevne.

https://youtu.be/sZCa2_sMKW4

Prosjektet

Konvensjonens ideinnhold er sentralt i dette prosjektet.

Det er et samarbeid mellom EST og helsefag ved universitetet i Tromsø.

Består blant annet av workshops, og disse workshopene dokumenteres.



CRPD-lab – HelseKunstMaxtrix

Prosjektsamarbeid mellom UiT og OsloMet

Skal bidra til å utvikle kunnskap og ferdigheter om universell utforming som en realisering av FN-konvensjonen om rettigheter til mennesker med nedsett funksjonsevne for deltagerne.

Knyttes til UiT og OsloMet sitt arbeid med bærekraftsmål nr.9, 10 og 11.

CRPD-lab – HelseKunstMaxtrix

Dette prosjektet startet med markeringen av FNs International Day of People with Disability 3. desember 2020. Markeringen samlet studenter og ansatte.



Kunst for alle på campus

Visste du at OsloMet eier en solid kunstsamling som består av flere tusen kunstverk? På fakultet for teknologi, kunst og design har studenter og ansatte fra både it, produktdesign og kunst- og design deltatt i et pilotprosjekt for å

Denne workshopen tar utgangspunkt i skrivearbeidet som ble gjort i prosjektet Universell utforming av kunstformidlingen til OsloMet kunstsamling. Dette arbeidet ble utført av masterstudentene Anastasiya Alexeeva og Therese Ramstad Moen.

OSLOMET

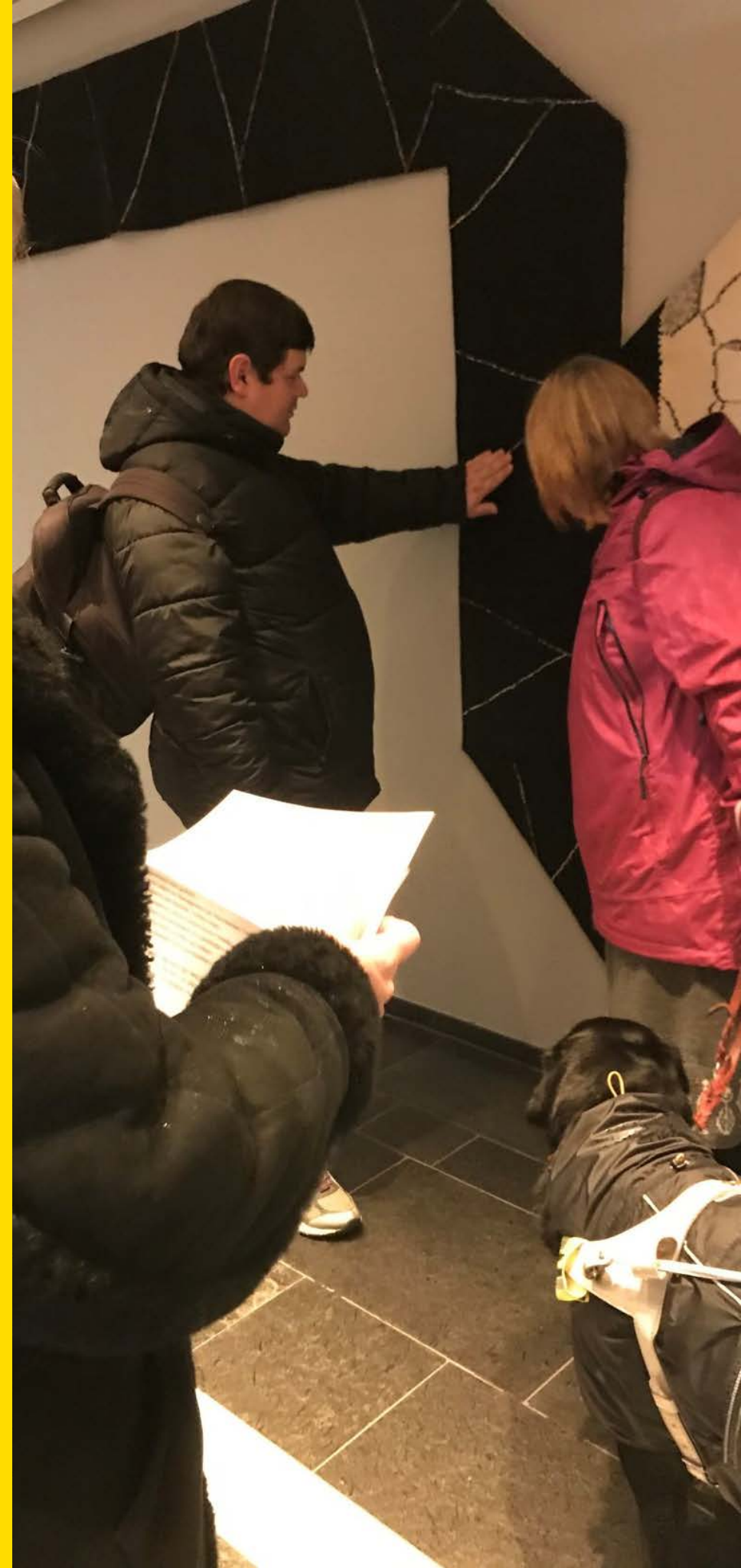
TKD/EST

UU og kunstformidling

Et prosjekt støttet av BUFDIR brukt som eksempel i undervisning i CRPD-lab – HelseKunstMaxtrix på OsloMet

Siv Hofsvang

OSLO METROPOLITAN UNIVERSITY
STORBYUNIVERSITETET



Et sentralt verk

Unn Sønju (1938 -)

Apokalypse nå (2011)

Billedvev (280 cm x 250 cm)

Andrea Arntzens hus (P32)



OSLOMET

Fokus- gruppe

Christian Thon

Karianne Havsberg

Unn Ljøner Hagen

Ole Christian

Lagesen

OSLO METROPOLITAN UNIVERSITY
STORBYUNIVERSITETET



Student- assistent i Makerspace

Mikal ved laserskjærer.
Studentassistenter
som nøkkelpersoner
inn i prosjektet.

Gunnar Havnås og
Mikal Rundhovde
Mørenskog i
samarbeid med
Evin Güler



Tekstskilt

Eksempler på flere av skiltene som er produsert ved Makerspace. Her før QR koden er limt på.

Christine Aspelund (1966 -)

Lying low/male nude (2012)
Bronseskulptur (lengde 165cm)

Du kan ta på skulpturen om du vil.
Skulpturen tematiserer det sårbare, uperfekte og omsorgstrengende ved menneskekroppen.

Skann QR-koden med mobilkamera for mer informasjon

Kira Wager (født 1971 -)

Åsulv Frøysnes, Høgskoledirektør
1994 - 2011 (2011)
Olje på PVC (170 cm x 150 cm)

I portrettet av Frøysnes skaper kombinasjonen av korte og lange penselstrøk assosiasjoner til fotografi.

Skann QR-koden med mobilkamera for mer informasjon

Kjell Nupen (1955 - 2014)

Nature Morte (2013)
Dypstrykk, etsning (99 cm x 133 cm)

Bilvrakmotivet i den uendelige naturen gir Nupens "Nature Morte" en ekstra dimensjon.

Skann QR-koden med mobilkamera for mer informasjon

Kristian Blystad (1946 -)

Torso (1995)
Skulptur i granitt (245 cm x 260 cm)

Bislettbekken

Du kan ta på skulpturen om du vil.
Forholdet mellom menneske og natur struktureres i dette signalverket til OsloMet.

Skann QR-koden med mobilkamera for mer informasjon

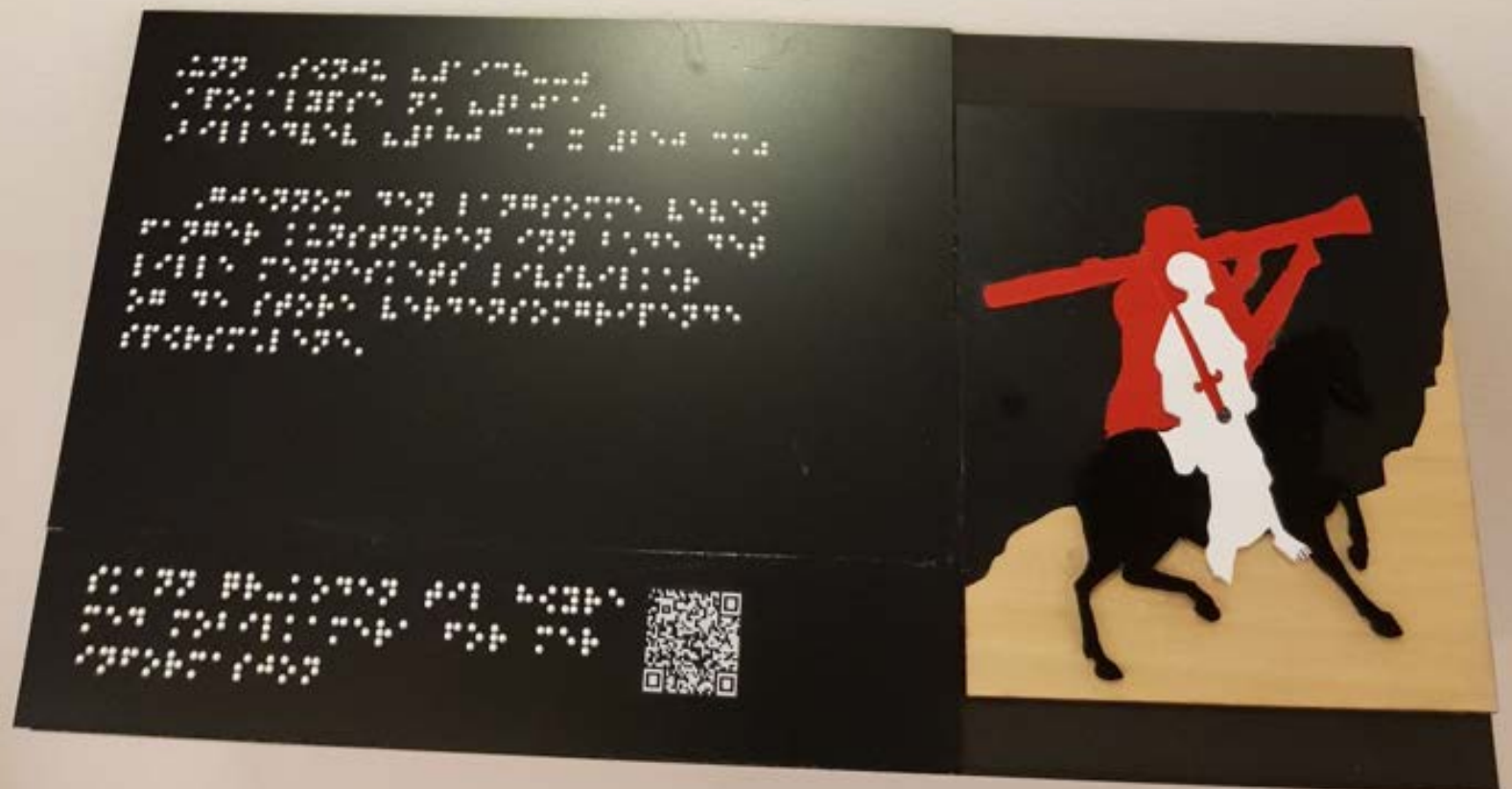
Arbeid med taktile skilt

Eksempler på tidlige
versjoner av taktile
skilt.



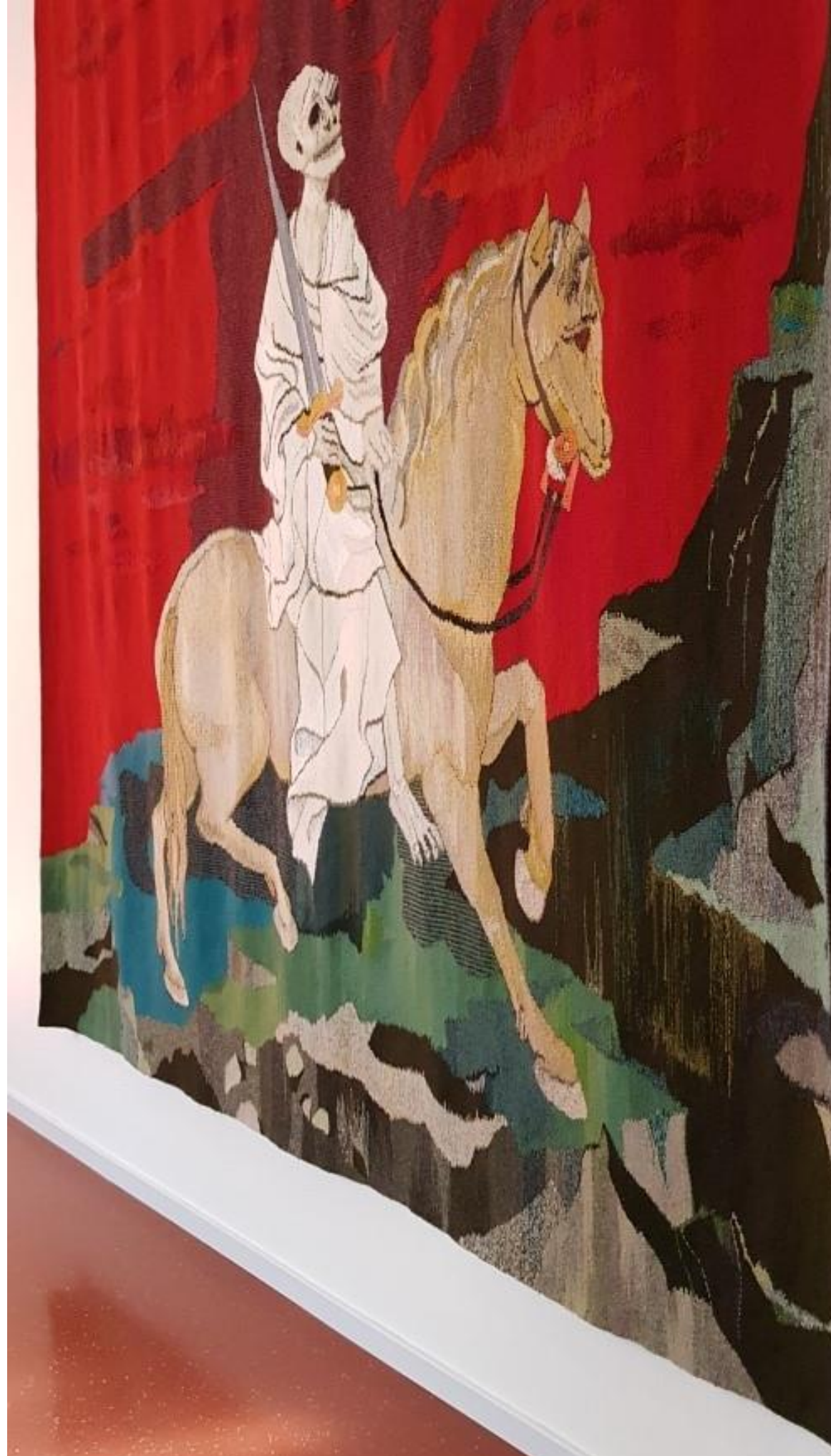
Nærbilde av Apokalypse nå skilting

Her er det tydelig
sammenheng mellom
stor tekst, punktskrift
og taktilt skilt



Skilting ved verk

Eksempel på skilting ved verk, her vises både tekstschild, punktskiftskilt og taktilt skilt ved Apokalypse nå av Unn Sønju



Unn Sønju (1938 -)
Apokalypse nå (2011)
Bildevev (280 cm x 250)
Djervorm den langsomme veven fanger kunstneren inn både det lille menneskelige livsvilket og de store verdensomspennende spørsmålene.
Barnen (19) Aidan med tekstboks for taktilt skilt.



Praktikant i arbeid

Vi har fått muligheten til å knytte til oss studenter i praksis på 3. året på KDK. Her monterer BA student Khadeeja Afzal et universelt utformet skilt på campus.

Vi har også et nettverkssamarbeid med andre institusjoner som har samlinger og interessert i dette arbeidet.

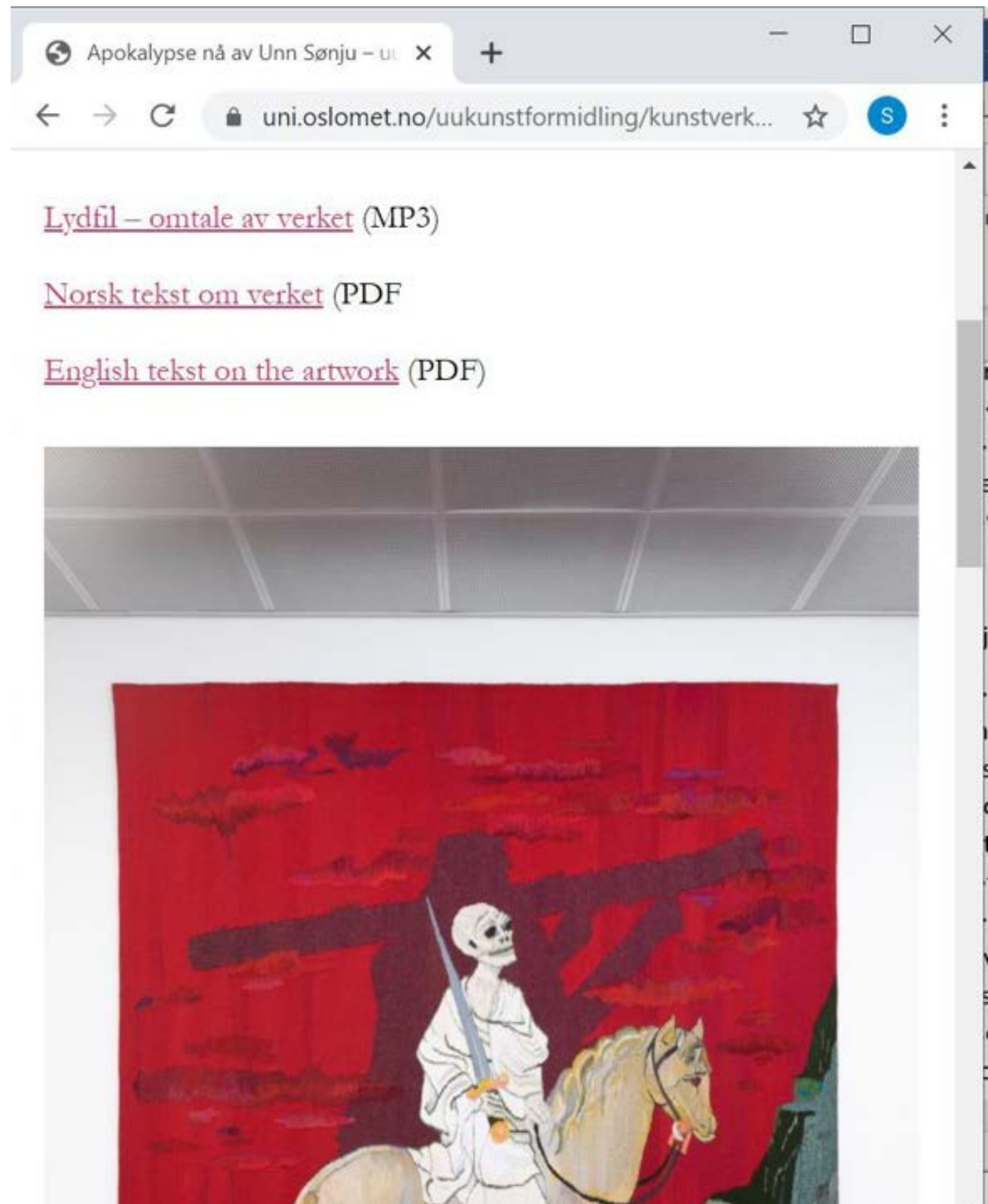


Blogg

Bildet viser bloggoppføringen til Apokalypse nå (2012) av Unn Sønju

Her er det viktig at lydfilen kommer først, det er lyd som er lest inn, ikke maskinopplest.

Innlesing av tekst til lydfilet: student Lydia Øfsti Nesje




Apokalypse nå av Unn Sønju - ut x +

uni.oslomet.no/uukunstformidling/kunstverk... ☆ S

[Lydfile – omtale av verket \(MP3\)](#)

[Norsk tekst om verket \(PDF\)](#)

[English tekst on the artwork \(PDF\)](#)



The painting depicts a skeleton in a white robe riding a white horse. The skeleton is holding a sword. The background is a vibrant red with dark, abstract shapes. The painting is displayed on a wall in a gallery setting.

Retningslinjene for synstolkning utviklet og brukt brukt i prosjektet

Retningslinjer for synstolkning bearbeidet for tekst til visuell kunst

Historien/helheten

Prioriter å beskrive det som er viktig for at betrakter skal få med seg historien. Baser prioriteringene på hva som er «den røde tråden», og få med det som ikke er åpenbart.

Tips:

Hvem, hvor, når, hva? Dette er fire spørsmål som en effektiv beskrivelse må besvare.

Objektivitet

Vær objektiv, unngå fortolkninger og la brukeren gjøre opp sin egen mening.

Tips:

La være å beskrive følelser. Beskriv heller detaljene som peker mot følelsene.

Figurer/ former i bildet

Presenter hovedelementene i bildet på en måte som gjør det mulig å identifisere dem. Prioriter rikere beskrivelser av hovedelementer.

Tips:

Karaktertrekk som skiller seg ut bør beskrives.

Språk

Bruk et presist, variert og forståelig språk. Fremmedord og fagspråk bør unngås.

Tips:

Vær bevisst på hele setninger, bestemt og ubestemt form, overflødige ord, gjentakelser og bruk av adjektiver og adverb.

Fakta

Foreta undersøkelser og gjør forberedelser som sikrer korrekte beskrivelser. Bruk nøytrale beskrivelser, hvis du er usikker.

Tips:

Unntak

Det finnes ingen fasit. For å få synstolkningen til å passe inn og for at brukeren skal være fullt informert, må du ofte gjøre unntak

Tips:

Ingen historier og produksjoner er like, og beskrivelsene må tilpasses for å få et best mulig resultat. Utfordringene krever ofte kreative løsninger.

Mal:

Teknisk informasjon:

Kunstnernavn, tittel, årstall, størrelse, materiale, plassering, om verket kan berøres.

Beskrivende

Første avsnitt – nøkternt beskrivelse Hva er det synet mitt ikke forteller meg... Hva er det seende ser. Lage en base. Beskrive hver ting for seg.

Fordypende – hva kunstneren har forsøkt å si (poeng at den forsvinner i farger, er dette lying low?) setter inn i en sammenheng

Teknikk/ materiale

Prosessen er interessant. Mange steg. Interessant at teknikken heter... dette må være kort.

Om Kunstneren

Utdanning og om kunstneren til slutt.

Mal for tekstsilt:

Kunstnernavn (f år – d år)

Verkstittel (år)

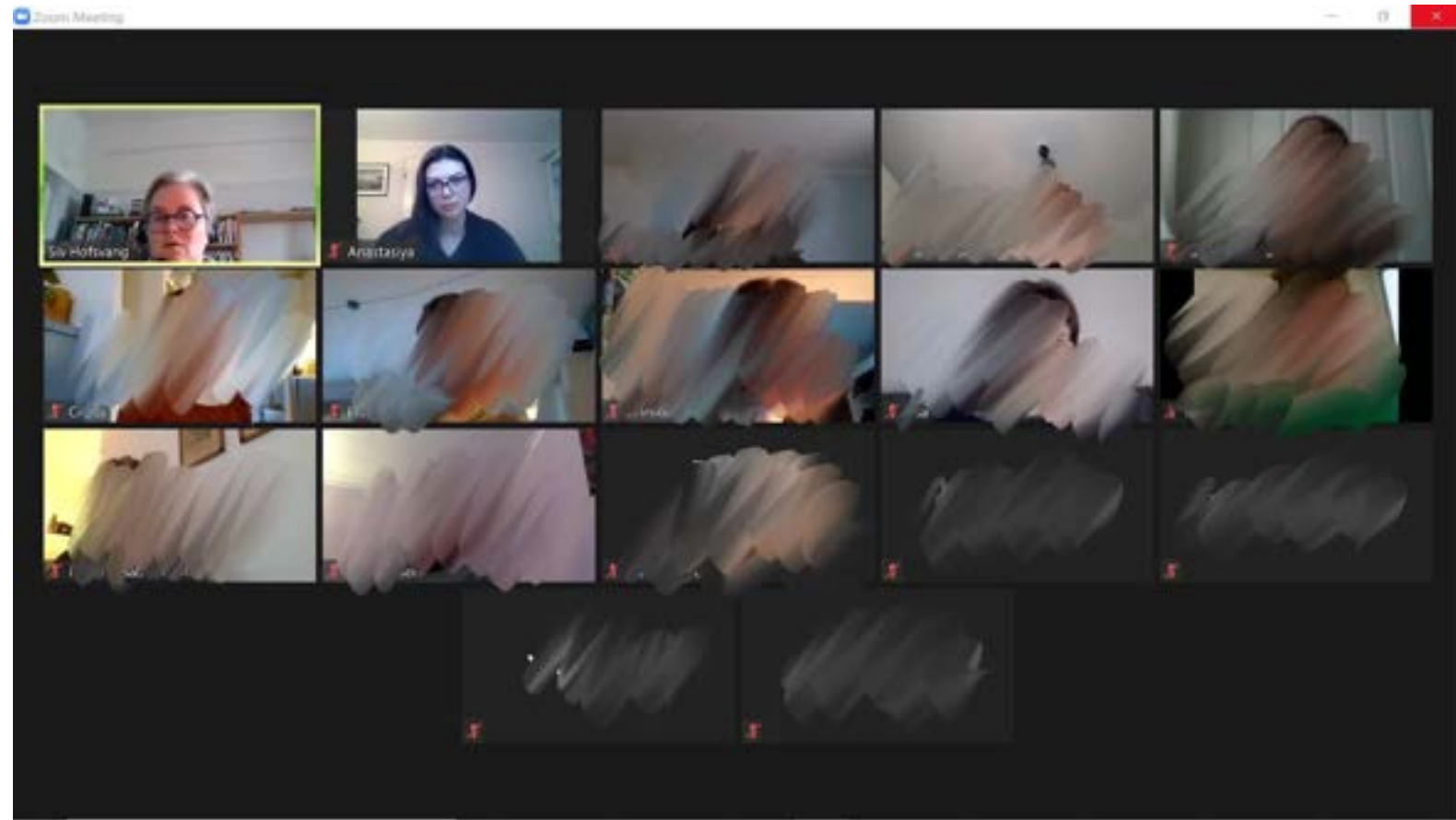
Materiale og teknikk (størrelse: bredde, høyde evt dybde)

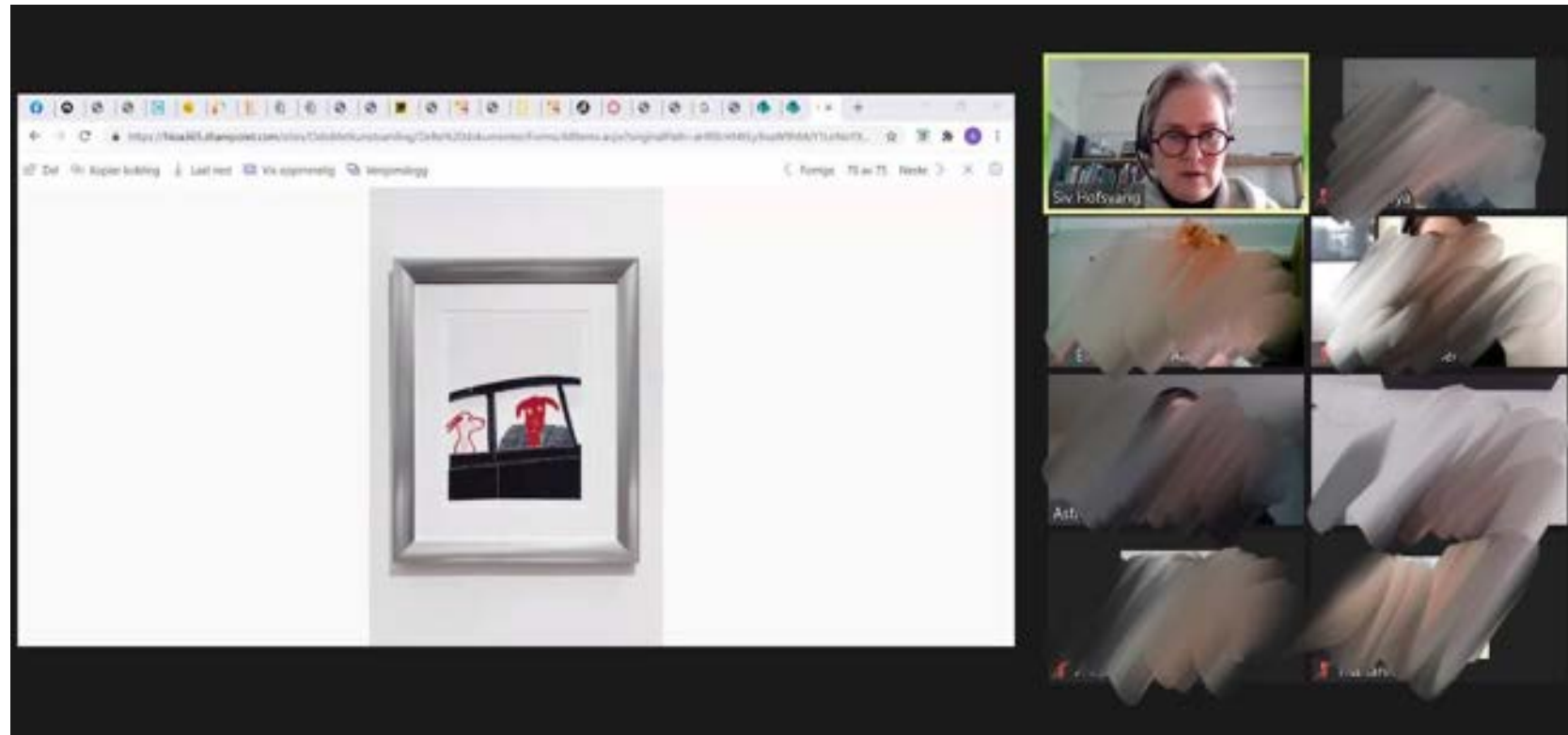
(Du kan ta på verket om du vil.)

Nøkkelsetning

Skriveworkshop på OsloMet

Studentene fikk introduksjon til hvordan vi arbeider med universell utforming i kunstformidling. De fikk gruppe- og individuelle oppgaver knyttet til utforming av kunstformidling til mennesker med synsnedsettelse etterfulgt av plenumsdiskusjoner





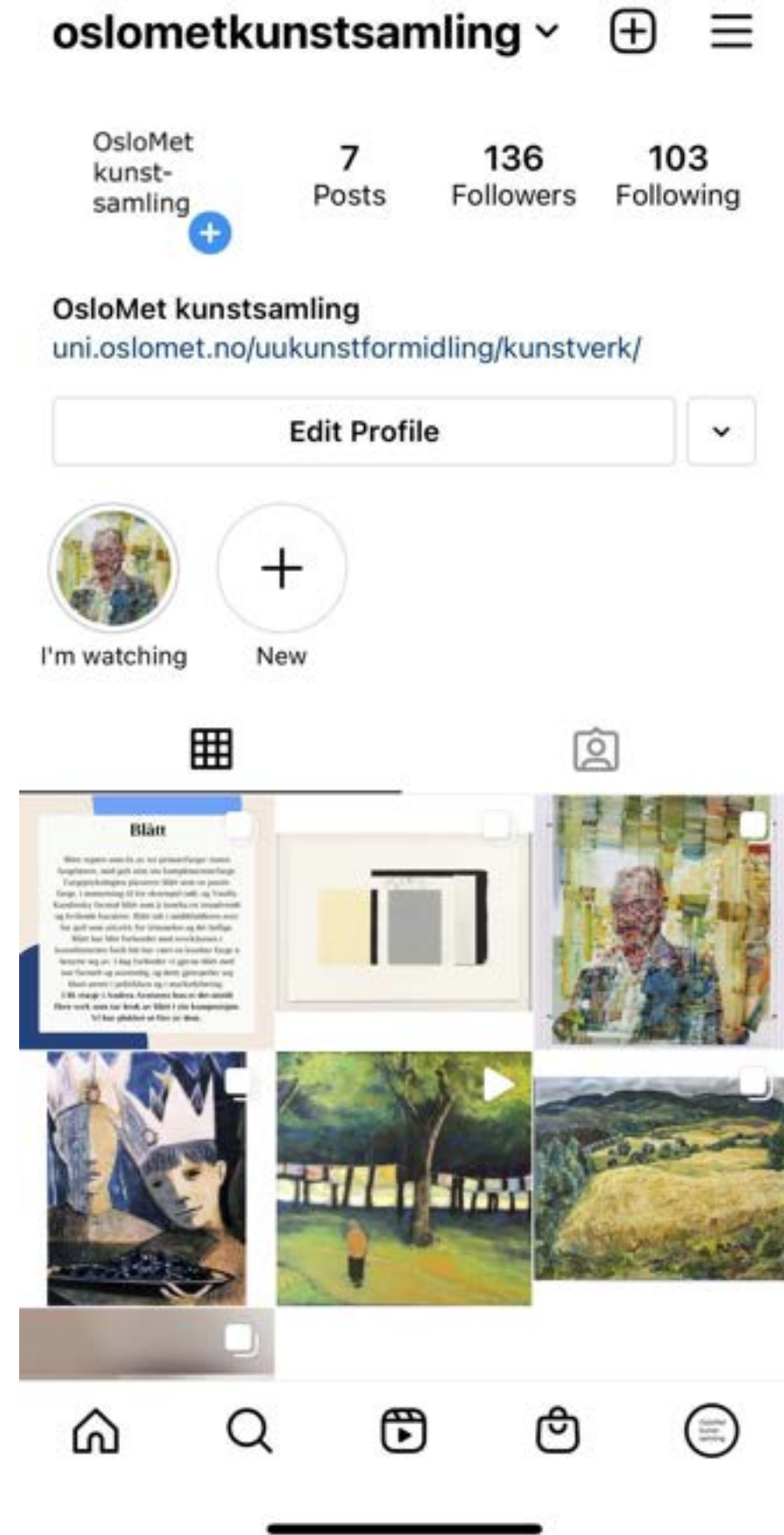
Gjennom dette kurset har studentene utviklet forståelse for noen av de utfordringer som mennensker med redusert syn kan støte på i møte med kunst.

I tillegg har de tilegnet seg kunnskap om og kompetanse i hvordan kunstformidling skal utformes universelt for å dekke behov for kunstopplevelser for denne befolkningsgruppen

Kunnskap i praksis

Ett av prosjektene som ble utviklet av studentene er dette kunstformidlingsprosjektet på instagram:

<https://www.instagram.com/oslometkunstsamling/>



Sentrale aktører i prosjektet er:

Prosjekteier: Førstelektor Liv Klakegg Dahlin (OsloMet kunstsamling)

Prosjektleder: Universitetslektor Siv Hofsvang (Institutt for estetiske fag)

Teknologisk forankring og utvikling: Førsteamanuensis Pietro Murano (Institutt for informasjonsteknologi) og Leder for Makerspace Evin Güler

Studentskribenter: Masterstudent Anastasiya Alexeeva og Therese Ramstad Moen

Produktutvikling av skilt og design:

Gunnar Havnås og Mikal Rundhovde Mørenskog i samarbeid med Evin Güler.

Teknisk support og utvikling av blogg, praktisk bistand: bachelorstudent Khadeeja Afzal

Innlesing av tekst til lydfiler: student Lydia Øfsti Nesje

Fokusgruppe fra Norges Blindforbund:

Christian Thon,

Karianne Havsberg,

Unn Ljøner Hagen

Ole Christian Lagesend